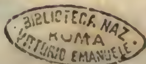
AN SIT SOPIENDA
QVÆ IAM FERVET
IANSENISTARVM
CONTROVERSIA,
imposito vtrique parti
silentio.

M. DC. LII.

An ſit ſopienda quæ iam feruet Ianſeniſtarum controuerſia, impoſito vtrique parti ſilentio.

SOPIENDAM aliqui putant, & vtrique parti ſilentium imponendum : Primò, quia ita factum eſt in ſimili controuerſia de auxiliis diuinæ gratiæ, quæ agitabatur inter Dominicanos & Ieſuitas. Secundò, quia eâ ratione deferueſcet calor ille quo pars vtraque accenditur, & ſedato contentionis ſtudio, diſputantium animi faciliùs ad concordiam reducentur; Addunt tertiò, Iam ſatis prouiſum eſſe per definitiones ſummorum Pontificum & ſacrorum Conciliorum iampridem editas, & paſſim receptas vt nihil neceſſe ſit aliquid inſuper pronunciare.

Sed hæ rationes non concludunt; non prima, quia non eſt ſimilis hæc controuerſia controuerſiæ de auxiliis. In illa enim diſputabatur de rebus nondum deciſis, & ita diſputabatur vt ipſa diſputatione magis dubium fieret an & quid eſſet decidendum; & ideò facta eſt vtrique parti copia ſuam tuendi ſententiam, dum-

modo alteri ab altera nulla inureretur censuræ nota, quare non est verum quod assumitur impositum esse vtriq; parti silentium, quin potiùs vtrique parti soluta lingua est: hoc autem fieri non potest in controuersia Ianseniana, quia iam est definitum in bulla Vrbani Iansenium renouasse damnatas anteà propositiones, quod est damnatam esse illius doctrinam. Idem factum est in censura Catechismi de Gratia, quæ nomine summi Pontificis concepta & promulgata declarat pariter in illo Catechismo contineri doctrinam anteà damnatam : quo posito quis non videt permitti non posse vt quis tueatur & doceat quod Sancta Sedes damnauit ac vetuit? Nec posse ita conuenienter imponi silentium vt non liceat dicere damnatam esse doctrinam quam voluit per totam Ecclesiam intelligi esse damnatam. An volet vt supprimatur quod publicum esse iussit?

Secunda etiam ratio non concludit, quia calor eorum qui nolunt doctrinam damnatam in Concionibus, in Disputationibus, in libris editis propugnari, cum publico Pontificiæ authoritatis quæ illam damnauit contemptu, non debet deferuescere sed accendi, & calor eorum qui tantæ authoritati tam obstinatè resistunt non debet etiam deferuescere solum sed extin-

gui, nec alia poteſt expectari concordia quàm vt iſti omninò pareant, & ad eandem cum aliis obedientiam fidei reducantur, negando quod affirmant.

Denique nec tertia ratio concludit, quia primò cùm in cenſura iam facta non dicatur diſtinctè quæ propoſitiones ſint damnatæ, ſed in vniuerſum tantùm multas eſſe damnatas, Ianſeniani beneficio illius confuſionis ſingulas determinatè tuentur, dicentes hanc non eſſe damnatam, neque illam, neque illam; & ideò niſi fiat aliqua determinata diſtinctio damnatarum à non damnatis, atque aliqua factæ cenſuræ applicatio ad propoſitiones ad quas cadere debet, tota latæ iam ſententiæ authoritas eludetur: prætereà quamuis ſufficiant quæ iam edita ſunt decreta docilibus animis, & bene diſpoſitis, non deſunt tamen qui pertinaciter ea negant, vel tanquam ſubreptitia traducunt, aut in alienos ſenſus detorquent; nec expedit vt ferant illum ſuæ pertinaciæ fructum quòd impunè ſinantur Eccleſiaſticis ſanctionibus contradicere, nemine repugnante, poſſintque in indicium approbationis trahere Iudicis ſilentium, ipſorum reſiſtentiam probè ſcientis & ſuper ea interpellati, nec tamen quicquam ſtatuentis. Certè ſicut in bene conſtituta Repu-

blica non ſufficit latas eſſe leges, quibus crimina damnantur, ſed requiritur inſuper vt perſeueret eadem poteſtas quæ leges tulit, tum ad eas ſi opus ſit interpretandas, tum ad declarandum vtrùm ea facta quæ vocantur in iudicium ſint illa ipſa quæ lex prohibet, ſine qua declaratione penè inutiles eſſent omnes politicæ leges; ita in Eccleſiaſtico regimine viſum eſt diuinæ prouidentiæ non ſufficere ad conſeruandam fidem & doctrinæ puritatem eſſe ſcriptas quaſdam credendorum definitiones, ſed relicta inſuper eſt in Chriſti Vicario ſumma quædam authoritas, & viua perpetuaque atque infallibilis norma dirimendarum controuerſiarum, quæ circa definitiones iam factas excitantur, eas ſcilicet applicando ad quæſtionem de qua contenditur, & declarando num alterutram eius partem comprehendant, præſertim quando fideles ad ipſum recurrunt, & Oraculum conſulunt. Ex altera parte non eſſe ita ſopiendam controuerſiam vt ſilentium imponatur vtrique parti, ſed eſſe determinandum aliquid, nempe Ianſenianas opiniones vel eſſe indifferentes, vel eſſe bonas, vel eſſe malas, probant primò ea quæ iam dicta ſunt ſoluendo contrarias rationes.

Secundò probatur, quia tales ſunt hæ pro-

poſitiones vt non ſit moraliter poſſibile de iis ſilere, certè non ſine magno animorum detrimento; nam ſi dicere non liceat, verbi gratia, poſſibilia eſſe Dei mandata, quomodo increpabo peccatorem quaſi per ipſum ſteterit, quominus ſeruaret præcepta quæ tranſgreſſus eſt? Si non licet dicere dari gratiam ſufficientem, quomodo erigam illum qui tentatur, & eſt in periculo labendi, non promiſſa vel ſaltem ſub dubio promiſſa Dei aſſiſtentia? Quomodo etiam eum qui bene cœpit ad perſeuerandum hortari potero? Si non licet dicere voluntatem vtentis libero arbitrio non adigi vlla neceſſitate, ſed habere optionem boni & mali, quomodo quempiam excitabo ad prudentem de negotiis quæ ſuſcepturus eſt deliberationem, & poſita deliberatione ad eligendum quod melius eſt? Si non licet dicere talem eſſe internam Dei gratiam vt humana voluntas pro ſuo arbitrio poſſit ei refragari vel obtemperare, quomodo tuebor infallibilitatem Concilij Tridentini definientis liberum arbitrium diſſentire poſſe Deo mouenti & excitanti? Addo, & quomodo tum ipſe compungi potero, tum alios ad compunctionem excitare, quòd Spiritui ſancto reſtiterint? Quis enim gratiæ reſiſtit quæ totum ſemper ſuum effectum habuit? Si non

licet dicere pro quibus mortuus eſt Chriſtus, quomodo finem Incarnationis explicabo; quomodo omnes excitabo ad illius amorem, ſi non potero dicere amatam ab illo omnium ſalutem; quomodo vocabo Saluatorem meum, & aliis vt ita vocent perſuadebo, quamdiu neſcio vtrum de ſalute mea cogitauerit? Quis non videt hac ratione Chriſtianorum ſcriptis & ſermonibus parænecticis & maximam & ſaluberrimam ſubtrahi materiam, & quota pars ſacrorum librorum & ſanctorum Patrum eſſet ſupprimenda, ſi lex illa ſilentij promulgaretur? Igitur ſopienda quidem eſt controuerſia, ſed ita vt præmiſſo diligenti examine vel vtrique parti fiat libera loquendi poteſtas tanquam in re indifferenti, vel ei tantùm quæ errare deprehenſa fuerit, ſilentium imponatur, alteri facta libera loquendi & impugnandi copia.

Tertiò. Sed eſt impoſſibile vt vtrique parti fiat libera poteſtas loquendi tanquam in re indifferenti, quia iam Eccleſia oppignerata eſt, cùm definierit multas ex Ianſenianis propoſitionibus & damnatas & damnabiles eſſe, ac proinde huius controuerſiæ materia non eſt ampliùs indifferens, & Eccleſia non poteſt dare liberam facultatem propugnandi quod ipſa damnauit.

Quartò.

Quarto. cum Censura jam lata dicat tantum multas ex jansenianis, quod videtur supponere aliquas esse aut etiam multas quæ damnatæ non sunt; jam petitur a Sede Apostolica ut distinguat damnatas a non damnatis, et designantur saltem quinque de quibus petitur sintne, aut non sint dam damnatæ. Non potest autem Sancta Sedes nolle respondere, quia hoc idem esset, ac si propositis in Conuiuio multis ferculis, denuntiare aliqua veneno esse infecta, nec tamen cum possis velle dicere petentibus quænam illa sint.

Quinto multo minus expedit denegare responsum a Sede Apostolica, si attendatur quinam illi sint qui petunt. Est enim Rex Christianissimus, qui specialia super ea re mandata dedit suo in Vrbe Oratori; Est Serenissimus Rex Poloniæ qui quod in ipsius aula excitarentur hæ contentiones, datis ad Em. Card. Vrsinum Poloniæ protectorem literis idem petiit. Sunt plusquam octoginta Episcopi Galliæ qui subscripserunt Epistolæ ad summum pontificẽ quã hoc petitur, Est pars longe maxima Sorbonicorum Doctorum, ut constat ex

Literis Sindici Sorbonæ D. hallier, an potest Ecclesia oraculum ad tot, et tales interrogationes esse mutum?

Sexto est etiam euidens responsionis necessitas, ex illa diuisione animorum, quam hæc controuersia produxit, quia minime agitatur, vt aliæ pleraque apud theologos problematicæ, in quibus mutua contradictio non lædit charitatem, in hac Schisma est manifestum, Iansenius enim, et janseniani apertè dicunt pelagianam esse dissidentium Doctrinam hi è conuerso ipsorum potius esse erroneam ~~doctrinam~~, quod intelligant esse damnatam, An possunt dissimulare, vel dissidia huiusmodi tolerare illi ad quos pertinet procurare, ac tueri vnitatem fidei, præsertim cum hac dissensione Scindantur Episcopi, Academiæ, Religiosæ familiæ Ciuitates, populi.

Septimò quamuis minime dubia sit Suprema Sanctæ Sedis authoritas, in definiendis doctrinæ controuersiis, expedit tamen non prætermitti oportunas occasiones huiusce possessionis Confirmandæ. Maxime vero insignis est illa quæ modo se offert, vbi et Reges, et Episcopi Galliæ, et Sorbona ipsa hoc recursu testantur, quanti faciant Apostolicam Sedem nec vllo expedire videtur omni denegato ras-

responso ansam illis præberi cogitandi, atque dicendi huc frustra recurri.

Octauò seu de successu, seu de futura animorum submissione, cum lata fuerit sententia non dubitandum spondet Christianissimus Rex suis in literis effecturum se vt pareatur, Episcopi qui ad hoc ipsum parati sunt, maiorem longe ac potiorem partem conficiunt Cleri Gallicani, et illi pauci qui dissentiunt, nec tam malo sunt animo, nec tanta facultate, vt vt cogitare velint, aut etiam possint de facienda secessione ab Ecclesia Romana, quin et ex parlamento ipso parisiensi situm est præcipua capita. et dixisse, et ad summum pontificem referri voluisse non defuturam obedientiam si præscribat quid sentiedum sit. Est etiam vt dixi longè maior ac potior Sorbonæ pars, quæ huiusmodi definitionem auidè expectat nec quidquam vehementius optat, quam hac authoritate confirmari ad resistendum Jansenismo.

Hanc esse causam Thomistarum et Jesuitarum qui dicunt errant toto cælo, nihil proponitur S. pontifici de quo fuerit contentio inter duos illos ordines, nihil quod non sit inter ambas familias communi consensu constitutum.

